

Slotcongres Divosa, Benchmark Work First

Donderdag 10 mei in Amsterdam

Reactie Jan van Zijl op rapport Benchmark Work First

De Workfirst benadering, het is al eerder gememoreerd, heeft sinds de invoering van de WWB een grote vlucht genomen.

In een enquête die de RWI begin dit jaar onder gemeenten heeft uitgezet, blijkt dat Workfirst met stip op de eerste plaats staat als meest gebruikt re-integratie-instrument voor nieuwe instroom in de bijstand: 66% van de gemeenten hanteert dit instrument.

Een kwart van de gemeenten zet Workfirst ook in voor cliënten die langer dan een jaar een WWB-uitkering ontvangen.

Zeker tegen de achtergrond van de razendsnelle ontwikkeling van Workfirst is het belangrijk dat gemeenten ervaringen uitwisselen, dat meer bekend wordt over de resultaten, over de condities voor succes en over de voetangels en klemmen van dit instrument.

Ik ben dan ook zeer verheugd dat Divosa in samenwerking met de gemeente Ede een benchmark over dit onderwerp heeft laten uitvoeren.

Met het Hugo Sinzheimer instituut en Orbis is gekozen voor een solide basis voor uitvoering van de benchmark.

Zoals in het rapport wordt geschetst is er reden voor enthousiasme over de Workfirst aanpak.

De algemene conclusie luidt dat workfirst projecten het goed doen; succesvol als afschrikmiddel en als instrument ter bevordering van uitstroom naar werk.

Waar komt Workfirst zo plotseling vandaan?

Vanwaar de enorme vlucht van deze aanpak?

Zoals bekend ligt de bakermat van Workfirst in Wisconsin; veel beleidsmakers en uitvoerders zijn er op studiereis geweest en er geïnspireerd van teruggekomen.

Toch had al die inspiratie weinig opgeleverd als de WWB niet de optimale condities had geschapen voor de inzet van Workfirst.

Gemeenten, u weet het allemaal, worden in financiële zin afgerekend op de mate waarin ze erin slagen om de instroom in de bijstand te beperken en de uitstroommogelijkheden te versterken.

Gemeenten worden geprikkeld alles uit de kast te halen, om te voorkomen dat bijstandsgerechtigden die kunnen werken afhankelijk worden of blijven van een uitkering.

Een Workfirst aanpak sluit daar naadloos bij aan.

De wijze waarop gemeenten proberen naar nieuwe wegen te zoeken om participatie te bewerkstelligen en de inzet van Workfirst daarbij, sluiten overigens ook goed aan bij de ambitieuze participatiedoelstelling die in het coalitie akkoord van het nieuwe kabinet zijn opgetekend.

Gezien de resultaten die met Workfirst geboekt worden is het voor alle deelnemers aan de participatietop goed om kennis te nemen van de bevindingen uit de benchmark.

Het is goed dat gemeenten op een transparante manier hun Workfirst aanpak en lokale accenten daarbij zichtbaar maken.

Wat mij betreft geldt dat niet alleen voor Workfirst, maar ook voor andere re-integratie-aanpakken zoals die door de Stichting BOW transparant worden gemaakt.

De RWI is, mede geïnspireerd door de uitkomsten van de Divosa benchmark, een onderzoek gestart naar condities voor succes van Workfirst projecten.

Ervaringen van cliënten en werkgevers worden daarbij meegenomen.

Ook deze actoren zijn belangrijk om meer zicht te krijgen op condities voor succes.

In het rapport wordt opgemerkt dat uitkeringsgerechtigden die aangemeld worden voor Workfirst in de regel kansrijker zijn dan het gemiddelde bestand.

Vaak gaat het om nieuwe instromers.

De ervaringen uit de benchmark leren dat het belang van maatwerk niet mag worden onderschat.

Het is van belang dat Workfirst aanpakken afgestemd worden op de doelgroep en dat rekening wordt gehouden met de regionale arbeidsmarktsituatie.

Aan het slot van de benchmarkrapportage wordt terecht aandacht gevraagd voor een aantal lastige vragen:

- **Wat gebeurt er met de aanzienlijke groep klanten die zich aan de poort van de bijstand laat afschrikken door Workfirst? (Over deze groep weten we hoegenaamd niets)**
- **Werkt Workfirst draaideur klanten in de hand? (duurzame arbeid wordt beoogd, maar de benchmark geeft hier geen informatie over)**
- **Had men (bij de Workfirst klanten) ook met een andere aanpak vergelijkbare resultaten geboekt?**

Tot slot

Gemeenten spelen een steeds grotere rol in lokaal/ regionaal arbeidsmarktbeleid.

Daarbij liggen de accenten meer en meer in een aanpak waarbij de kortste route naar werk wordt bewandeld.

Daar waar enkele jaren het accent heeft gelegen op aanbodversterking van de cliënt, ligt het nu op snelle begeleiding en bemiddeling naar werk.

Deze ontwikkeling speelt niet alleen bij gemeenten.

Ook bij UWV en werkgevers die een grotere re-integratieverantwoordelijkheid hebben gekregen, speelt een vergelijkbare ontwikkeling.

Zij kunnen ook lering trekken uit de Workfirst benadering bij gemeenten.

Deze benchmark lijkt mij een mooi instrument om ze daarbij van dienst te zijn.